

Voorstel aan de raad

Nummer: 25.278

Portefeuille: S. Kruis
Programma: 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld: 8.1 Ruimtelijke ordening en 8.3 Wonen en bouwen

Onderwerp: Investeringsagenda en dekkingsvoorstel Gebiedsprogramma Nationaal Park Nieuw Land - Lelystadse kant

Voorgesteld besluit

- 1) Het bijgevoegde Gebiedsprogramma Nationaal Park Nieuw Land als leidraad vast te stellen met daaraan gekoppeld de voorlopige investeringsagenda Nationaal Park Nieuw Land - Lelystadse Kant met hierin de volgende projectonderdelen:
 - a. Realisatie iconische uitkijktoren
 - b. Doorontwikkeling Lelystad-poort (fase 2 en 3)
 - c. Herontwikkeling Grote Praambult
 - d. Ontwikkeling Belvédère Knardijk
 - e. Inrichting herkenbare entreezones
 - f. Ontwikkeling Kop van de Knardijk
 - g. Marketing, communicatie en participatie
- 2) De reeds beschikbare en in de ROS gereserveerde gelden binnen het programma LNL voor Markerwadden II, ad € 1.750.000 als volgt te herlabelen :
 - a) € 385.000,-- vrij te geven voor besteding aan plan-, proceskosten, recreatief aantrekkelijk/beleefbaar maken van, en planvorming voor Poort Lelystad fase 2/3, Marketing en Communicatie tot en met ultimo 2026 (zie investeringsagenda).
 - b) € 500.000,-- te reserveren voor de besteding aan de realisatie van de iconische uitkijktoren in het Hollands Hout.
 - c) De rest van het budget te reserveren voor nader te bepalen projecten en activiteiten in het kader van LNL.

- 3) De reeds in de ROS gereserveerde LNL-middelen voor Oostvaardersoeverers a € 500.000,-- vrij te geven ten behoeve van beleefbare/ recreatieve natuur bij de Kop van de Knardijk, als onderdeel van de investeringsagenda NPNL.

Inleiding:

Afgelopen jaar heeft de gemeente Lelystad samen met haar partners (waaronder Staatsbosbeheer, Provincie Flevoland, Waterschap Zuiderzeeland, Rijkswaterstaat en overige stakeholders) gewerkt aan het opstellen van een gezamenlijke visie en zoneringskaart voor het *Gebiedsprogramma Nationaal Park Nieuw Land* (Lelystadse zijde). Daarbij is tevens een investeringsagenda met bijbehorende beoogde financieringsbronnen uitgewerkt. De gemeente Lelystad zet hierbij in op het versterken van de natuurbeleving en het verbinden van natuur en samenleving, aanvullend op de investeringen in natuurontwikkeling en -beheer die door partners worden gedaan. Het gebiedsprogramma is een onderdeel van de Programma Agenda Natuur van de gemeente Lelystad.

Ten tijde van de kadernota 2026 waren de financiële consequenties van het gebiedsprogramma nog onvoldoende uitgewerkt. In het nu voorliggende gebiedsprogramma en de bijbehorende investeringsagenda wordt per project inzicht gegeven in de voorgenomen activiteiten, de beoogde gemeentelijke middelen en de beoogde cofinanciering vanuit partners.

De komende vijf jaar wordt door de gemeente, gezamenlijk met de partners, ingezet op de realisatie van zes fysieke projecten (materiële activa) binnen en rondom de grenzen van Nationaal Park Nieuw Land. Daarnaast investeert de gemeente in het programma-management, de marketing & communicatie, participatie en planvorming voor de periode na 2031.

Het volledige gebiedsprogramma inclusief investeringsagenda is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Argumenten:

- 1) Het bijgevoegde Gebiedsprogramma Nationaal Park Nieuw Land als leidraad vast te stellen met daaraan gekoppeld de voorlopige investeringsagenda Nationaal Park Nieuw Land - Lelystadse Kant met hierin de volgende projectonderdelen:

- a. Realisatie iconische uitkijktoren
- b. Doorontwikkeling Lelystad-poort (fase 2 en 3)
- c. Herontwikkeling Grote Praambult
- d. Ontwikkeling Belvédère Knardijk
- e. Inrichting herkenbare entreezones
- f. Ontwikkeling Kop van de Knardijk
- g. Marketing, communicatie en participatie

1.1): Een volwaardig gebiedsprogramma + investeringsagenda met focus op resultaat

Met het gebiedsprogramma wordt richting gegeven aan de doorontwikkeling van Nationaal Park Nieuw Land in de komende jaren. Hieraan is een investeringsagenda gekoppeld die we willen verwezenlijken met gebiedspartners. Hiervoor is nu momentum. Met deze investeringsagenda beogen we tastbare resultaten die op korte termijn voor onze inwoners zichtbaar en beleefbaar zijn:

1a.1) Realisatie Iconische Natuurinclusieve Uitzichtoren Hollands Hout:

Ontwikkeling van een beeldbepalend en natuurvriendelijk uitkijkpunt, waarmee de landschappelijke kwaliteiten van het gebied beleefbaar worden gemaakt en de verbinding tussen stad en natuur wordt versterkt.

1b.1) Doorontwikkeling Lelystad Poort – Oostvaardersplassen:

Verdere ontwikkeling van een aantrekkelijk en onderscheidend recreatief aanbod met onder meer kleinschalige horeca en natuurgerichte, avontuurlijke activiteiten, ten behoeve van een brede doelgroep.

1c.1) Herontwikkeling Grote Praambult:

Herinrichting van de Grote Praambult tot een goed toegankelijk en recreatief aantrekkelijk uitzichtpunt, met behoud en versterking van de natuurlijke waarden.

1d.1) Ontwikkeling Belvedere Knardijk (3,8 km tracé):

Beleefbare inrichting van de Knardijk als landschappelijke drager binnen NPNL, waarbij recreatief gebruik en natuurontwikkeling hand in hand gaan.

1e.1) Inrichting entreezones in herkenbare NPNL-stijl:

Verbeteren van de toegang en herkenbaarheid van het gebied via meerdere entrees: bij de vervanging brug Lage Dwarsvaart, aanleg nieuwe fietsbrug (Buizerdweg), bij parkeerplaatsen Rondweg en Poort Lelystad en optimalisatie van zes rotondes.

1f.1) Ontwikkeling Kop van de Knardijk (variant 3 Oostvaardersoever):

Inrichting van een recreatief aantrekkelijke en natuurvriendelijke zone, gericht op versterking van natuurbeleving en publieksontsluiting, conform de voorkeursvariant uit de gebiedsstudie.

1g.1) Marketing, Communicatie en Participatie:

Uitvoering van gerichte marketingcommunicatie, participatie en publiekscampagnes ter bevordering van de betrokkenheid van inwoners, bezoekers en samenwerkingspartners, en het versterken van de naamsbekendheid van Nationaal Park Nieuw Land.

2 De reeds beschikbare en in de ROS gereserveerde gelden binnen het programma LNL voor Markerwadden II, ad € 1.750.000,-- als volgt te herlabelen

2.1): Huidige bestedingsdoel van de middelen niet opportuun

€ 250.000,-- van het totaal van € 1.750.000,-- is momenteel reeds vrijgegeven voor Markerwadden II. € 1.500.000,-- van het totaal van € 1.750.000,-- is momenteel reeds gereserveerd in de ROS voor Markerwadden II, maar nog niet vrijgegeven. De doorontwikkeling van Markerwadden II zoals bedoeld bij de huidige koppeling van de LNL-gelden, is echter niet meer opportuun. Deze financieringsbron zou deel uitmaken van een gestapelde financieringsconstructie met onder andere Rijksgelden (PAGW). Deze rijksgelden worden niet meer verstrekt aan Markerwadden II. Derhalve is Natuurmonumenten op eigen initiatief Markerwadden Plus opgestart en zoekt men de financiering via samenwerking met commerciële partijen. Met deze herlabeling wordt een bedrag van € 885.000 gereserveerd voor de investeringsagenda van Nationaal Park Nieuw Land - Lelystadse kant en een bedrag van € 865.000 gereserveerd voor nader te bepalen projecten en activiteiten in het kader van LNL. Met deze reservering wordt er echter nog geen geld vrijgegeven voor daadwerkelijke besteding aan deze doelen. Dit betekent dat ook de reeds vrijgegeven € 250.000,-- voor Markerwadden II niet meer vrijgegeven is voor bestedingsdoel investeringsagenda van Nationaal Park Nieuw Land - Lelystadse kant en dat er opnieuw om vrijgave van deze middelen gevraagd moet worden alvorens deze middelen te kunnen besteden (zie hieronder).

2a) € 385.000,-- vrij te geven voor besteding aan plan-,proceskosten, recreatief aantrekkelijk/beleefbaar maken en planvorming van Poort Lelystad fase 2/3, Marketing en Communicatie tot en met ultimo 2026 (zie investeringsagenda).

2a.1): Lelystad Next Level en Gebiedsprogramma NPNL: dezelfde doelen.

De doorontwikkeling van Nationaal Park Nieuw Land geeft invulling aan het doel "Gezonde- en Natuurinclusieve Stad" van Lelystad Next Level. Daar sluit de aanwending van de beoogde middelen qua doelstelling naadloos op aan.

2a.2) Vroegtijdige inzet draagt bij aan programmatische voortgang en borging gebiedsontwikkeling

Met de inzet van deze middelen kunnen de planvorming, procesbegeleiding en participatieve trajecten tijdig worden opgestart. Dit is essentieel om de doorontwikkeling van Poort Lelystad (fase 2 en 3) programmatisch goed te verankeren binnen het gebiedsprogramma en afstemming met partners te waarborgen.

2a.3) Marketing en communicatie versterken draagvlak en zichtbaarheid

Door al bij de start te investeren in marketing en communicatie worden de inspanningen tijdig onder de aandacht gebracht bij inwoners, bezoekers en partners. Dit vergroot het draagvlak, de betrokkenheid van stakeholders en de positionering van het gebiedsprogramma en de projecten met betrekking tot het Nationaal Park Nieuw Land.

2b) € 500.000,-- te reserveren voor de besteding aan de realisatie van de iconische uitkijktoren in het Hollands Hout.

2b.1): Lelystad Next Level en Gebiedsprogramma NPNL: dezelfde doelen.

De doorontwikkeling van Nationaal Park Nieuw Land geeft invulling aan het doel "Gezonde- en Natuurinclusieve Stad" van Lelystad Next Level. Daar sluit de aanwending van de beoogde middelen qua doelstelling naadloos op aan.

2b.2): Ruimtelijke samenloop:

De ontwikkeling van de uitkijktoren sluit nauw aan bij andere lopende gebiedsontwikkelingen in het gebied, waaronder de realisatie van Lelystad Poort fase 1 en de voorbereiding van fase 2. Daarnaast maakt de uitkijktoren onderdeel uit van het ontwerp-omgevingsplan Hollands Hout, dat naar verwachting na de zomer zal worden vastgesteld. Door deze samenloop kan uitvoering en inrichting integraal en efficiënt plaatsvinden.

2b.3): Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak:

Er is breed draagvlak bij gebiedspartners voor de realisatie van de uitkijktoren. Diverse partners hebben aangegeven bereid te zijn om inhoudelijk en mogelijk financieel/in natura bij te dragen aan het project.

2b.4): Programmatische timing en momentum:

De actuele dynamiek in het gebied en het enthousiasme bij partners maken dit een logisch moment om het project op te pakken. Uitstel zou ertoe kunnen leiden dat kansen op samenloop, synergie en cofinanciering verloren gaan.

2c. 1): De rest van het budget te reserveren voor nader te bepalen projecten en activiteiten in het kader van LNL.

Het heeft de voorkeur om voor de besteding van het resterende budget niet vooruit te lopen op de integrale afweging rondom LNL.

3 De reeds in de ROS gereserveerde LNL-middelen voor Oostvaardersoever a € 500.000,-- vrij te geven ten behoeve van beleefbare/ recreatieve natuur bij de Kop van de Knardijk als onderdeel van de investeringsagenda NPNL.

3.1): Hiermee wordt Invulling gegeven aan de eerder gereserveerde middelen

In de ROS was als onderdeel van het programma LNL reeds € 500.000 gereserveerd ten behoeve van Oostvaardersoever. Met de nu beschikbare investeringsagenda NP NL kan invulling gegeven worden aan deze reeds gereserveerde middelen (zie voor inhoudelijke toelichting de bijlagen van het Gebiedsprogramma). Het doel van het beleefbaar en recreatief maken van de kop van de knardijk sluit goed aan bij de doelstelling van LNL.

Kanttekeningen:

2b € 500.000,-- te reserveren voor de besteding aan de realisatie van de iconische uitkijktoren in het Hollands Hout.

2b.1) Deze incidentele middelen kunnen enkel als bijdrage worden ingezet.

Met dit voorstel wordt verzocht om € 500.000,-- aan incidentele middelen te reserveren voor de uitkijktoren. Aangezien het incidentele middelen betreft bieden deze geen dekking voor kapitaallasten. Dit houdt in dat deze middelen enkel kunnen worden ingezet als een bijdrage aan derde partij die eigenaarschap en de uitvoering van beheer en onderhoud voor haar rekening neemt. We onderzoeken daarbij in welke vorm de gemeente financieel kan bijdragen aan het beheer en onderhoud.

Indien er geen cofinanciering wordt gevonden zal de planvorming van de toren moeten worden herzien en daarmee ook de inzet van deze gereserveerde middelen. Indien per ommekeer blijkt dat de inzet van LNL gelden geen optie blijkt te zijn, dan kan tot de vaststelling van de programmabegroting van 2027 geen doorgang vinden van de realisatie van de uitkijktoren. Dit omdat de programmabegroting 2027 het eerstvolgende logische moment in de P&C cyclus is om dekking aan te vragen voor de bijbehorende kapitaallasten van een investeringskrediet. Indien op korte termijn al blijkt dat inzet van LNL gelden onhaalbaar blijkt, dan opteren wij ervoor alsnog de structurele lasten te laten dekken via de programmabegroting 2026.

2b.2) Op dit moment is cofinanciering van gebiedspartners nog onzeker:

Op dit moment is nog niet volledig uitgewerkt in hoeverre en onder welke voorwaarden gebiedspartners bereid en in staat zijn om financieel bij te dragen aan de realisatie en exploitatie van de uitkijktoren en de overige vaste activa uit de investeringsagenda. Dat is onderdeel van de fase hierna. Start van de realisatie van de Utkijktoren en de andere fysieke projecten is dus afhankelijk van co-financiering.

2b.3) Voor de beoogde vaste activa uit de investeringsagenda is ook na instemming met dit voorstel nog geen gemeentelijke financiële dekking:

De investeringen uit de investeringsagenda die kwalificeren als activa zullen worden betrokken bij de reguliere programmabegrotingscyclus 2027 en ter besluitvorming worden voorgelegd (Gemeentelijke deel: € 1.925.000,--, exclusief de Utkijktoren). Hier is tevens nog een grote afhankelijkheid van externe partners.

Financiën:

Investeringsagenda Nationaal Park Nieuw Land

Gebiedsprogramma 2025-2030	Geraamde totaalkosten van de investering	Bestaande financiële dekking	Herkomst (beoogde) dekkingsbronnen	Voorstel finan- ciering door gemeente (als totaalbedrag)	Jaarlijkse kapitaalslasten (bij investeringskrediet- structureel)	Bron	
Uitkijktoren	€ 2.100.000,00	€ -	Gemeente + Provincie +Leader + SBB	€ 500.000,00	€ -	Lelystad Next Level/ investeringskrediet	Onderzoeken of incidenteel haalbaar is, of anders structureel
Herontwikkeling Praambult	€ 750.000,00	€ -	Gemeente + Provincie (heeft al parkeerplaatsen toegezegd)	€ 350.000,00	€ 24.000,00	Investeringskrediet	structureel
Belvedere - beleefbaar maken Knardijk over 3,8 km (hele trace)	€ 3.000.000,00	€ 1.000.000,00	Gemeente + Provincie (er is al van beide 500k + 500K)	€ 1.000.000,00	€ 27.500,00	Investeringskrediet	structureel
Entreefuncties in herkenbare NP NL stijl: o.a. te vervangen brug lage dwarsvaart en nieuwe fietsbrug lage dwarsvaart (in buizerdweg)+parkeerplaats Rondweg+bij parkeerplaatsen Poort Lelystad+ twee fietsbruggen nog te maken met Zuiderhage+ 6 rotondes	€ 575.000,00	€ -	Gemeente	€ 575.000,00	€ 39.750,00	Investeringskrediet	structureel
Beleefbaar en recreatief maken Kop van de Knardijk variant 3 uit de studie	€ 5.220.670,00	€ 500.000,00	Gemeente + Provincie (er is EUR 500k gemeente + provinciaal geld, deze heeft 4 miljoen beschikbaar voor 2 locaties)	€ -	-	Lelystad Next Level	incidenteel
Planvorming/ recreatief verbinden, kleinschalige horeca+aantrekkelijk en beleefbaar maken: Poort fase 2 en voorbereiding fase 3 door projectleider/ experts (komende 5 jr)	€ 425.000,00	€ -	Gemeente	€ 425.000,00	nvt	Lelystad Next Level	
Marcom 0,5 FTE voor 5 jaar (incl out of pocketkosten)	€ 257.600,00	€ -	Gemeente	€ 257.600,00	nvt	Lelystad Next Level	incidenteel
Regisseur NP NL (is tevens linking pin met SG/PG NP NL) voor de eerste 3 jaar)	€ 360.000,00	€ -	Gemeente	€ 360.000,00	nvt	Lelystad Next Level	incidenteel
Inbreng gemeente Lelystad NP NL overkoepelende werkzaamheden-zie gebiedsprogramma	€ 200.000,00	€ -	Gemeente	€ 200.000,00	nvt	Lelystad Next Level	incidenteel
	€ 12.888.270,00	€ 1.500.000,00		€ 3.667.600,00			
Overige werk met werk projecten:							
Fiets- en ecologische verbindingen Zuiderhage compleet maken	pm	-	ntb				
Optioneel - voor na 5 jaar, vanaf 2031							
Uitrollen fase 3 Poort (ontvangstgebouw/horeca/ compleet maken)	€ 5.000.000,00						
Totaal	€ 17.888.270,00						

Vervolg:

Met het nemen van dit besluit wordt uitvoering gegeven aan het gebiedsprogramma NP NL-Lelystad. Er wordt met name onderzocht in hoeverre we met de LNL-gelden realisatie van de Uitzichtoren tot stand kunnen brengen. In het vervolgtraject worden onderstaande onderdelen verder uitgewerkt en geborgd:

- Voorbereiden raadsbesluit ten aanzien van een bijdrage/ investeringskrediet voor de realisatie van de Uitzichtoren
- Concretisering samenwerkingsafspraken met gebiedspartners:
- Verdere uitrol Marcom/Planvorming Poort Fase 2
- Verdere inrichting governance en aansturing

Bijlagen

- overzicht en toelichting investeringsagenda
- gebiedsprogramma Nationaal Park Nieuw Land - Lelystad

Lelystad, 24 juni 2025

Het college van de gemeente Lelystad,

de interim secretaris,
A.N. van den Bergh

**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*